

Talentroutes in de maak

Ria Sweere

Tristan
van der Wal

Hoe maak je het vmbo-onderwijs flexibeler, actueler én beter organiseerbaar? Op 't Markland College in Oudembosch zoeken ze het antwoord in nieuwe talentroutes. De school doet als een van de eerste scholen in Nederland mee aan twee landelijke experimenten, die het beroepsgerichte programma anders inrichten. Teamleiders Ria Sweere en Tristan van der Wal vertellen hoe ze dat aanpakken.

't Markland College, een brede scholengemeenschap met ruim 250 vmbo-leerlingen in de bovenbouw, doet met alle vier haar profielen mee aan de experimenten PIE/BWI en Z&W/HBR. Ria Sweere, teamleider kader- en basisberoepsgerichte leerweg en docent Z&W, en Tristan van der Wal, examensecretaris en teamleider Organisatie, planning en kwaliteit, waren afgelopen jaar druk bezig met de voorbereidingen voor de start in leerjaar 3. "Formeel zijn er kleine verschillen tussen de experimenten," zegt Tristan, "maar zoals wij het op onze school inrichten en uitvoeren, is het één geheel."

Wat trok jullie zo aan in het nieuwe experiment?

Tristan: "Een deel van onze leerlingen waaierd in het mbo uit naar andere opleidingen dan het profiel dat ze hier volgden. We zien in de experimenten een kans om de aansluiting te verbeteren, leerlingen breder kennis te laten maken met profielen en ze meer eigen keuze te geven. Voorheen waren onze profielen vrij smal, met vier keuzevakken binnen het gekozen profiel. Nu ontstaat er ook ruimte om daarbuiten te kijken. Daarnaast proberen we de stage meer te verbinden met keuzevakken en LOB."

Ria: "Voor ons was het belangrijk om met al onze profielen tegelijk te starten met de experimenten. Zo kunnen we samen bouwen, leren we van en met elkaar, en ontstaat er één duidelijk verhaal, ook voor leerlingen en ouders. Bovendien kun je roostertechnische zaken, de bezetting van de praktijklokalen en de examinering dan in één keer goed organiseren."

Hoe reageerden de docenten?

Ria: "Docenten hebben echt een switch gemaakt. We gingen het gesprek aan: 'Waarom doen we dit en wat levert het op voor leerlingen en voor docenten?' Natuurlijk waren er veel vragen: 'Welke nieuwe keuzevakken gaan we aanbieden en welke zijn aantrekkelijk voor jongens en meisjes?' 'Hoe organiseren we de toetsing?' Met begeleiding van een onderwijsadviesbureau hebben we kleine stapjes gezet en gewerkt aan een sterk 'wij-gevoel'."

Hoe ziet jullie beroepsgerichte programma nieuwe stijl eruit?

Ria: "In beide talentroutes volgen leerlingen een basispakket van twee modules uit beide profielen, voor een brede kennismaking. In de talentroute Z&W/HBR zijn dat 'Keuken' en 'Mens en zorg'. Daarna kiezen ze uit een aantal

tracks: pakketjes van steeds twee keuzevakken, met als thema bijvoorbeeld 'Leefstijl', 'Beauty and care' of 'Events'. In het LOB-programma in leerjaar 2 krijgen leerlingen uitvoerig voorlichting over de inhoud van de pakketjes."

Tristan: "Op dit moment ligt onze focus op leerjaar 3. De tweedejaarsleerlingen hebben hun keuze voor volgend jaar gemaakt. We volgen hoe leerlingen kiezen en hoe we het beste kunnen roosteren, zodat het voor de school betaalbaar en overzichtelijk wordt. We zien dat leerlingen nu breder kiezen dan voorheen. In leerjaar 4, na een tweede ronde voorlichting, mogen leerlingen nog twee pakketjes van twee vakken kiezen, nu ook buiten hun route. We gaan modulair afsluiten. Dat alles vraagt wel extra voorbereidingstijd."

Wat hopen jullie dat de experimenten opleveren?

Ria: "Leerlingen zelf aan zet, meer keuzemogelijkheden, minder vastzitten in een profiel, meer motivatie en bewustwording."

Tristan: "En als school kun je het nu zo organiseren dat leerlingen daadwerkelijk meer te kiezen hebben. Contacten die we vanuit STO al hadden, zijn geïntensiveerd. Bedrijven denken mee over ons keuzevakkenaanbod en bieden ruimtes aan. Dat is handig, want we groeien. Het mbo zit helaas wat verder weg, maar we blijven zoeken naar manieren om een betere aansluiting te realiseren."

Een hartenkreet van de teamleiders: "Meer aandacht voor professionalisering in experimenten als deze, want er wordt veel gevraagd van vmbo-docenten."

Om meer flexibiliteit in het curriculum te brengen heeft het ministerie van OCW experimenten in het leven geroepen, met een combinatie van PIE/BWI en sinds kort ook Z&W/HBR en Z&W/E&O. In plaats van vier modules bieden scholen twee profielmodules aan, waarbij de nieuwe experimenten Z&W/HBR en Z&W/E&O één module uit beide profielen moeten aanbieden. Zo ontstaat ruimte voor zes keuzevakken; bij de nieuwe experimenten te kiezen uit minimaal twaalf keuzevakken (dit mogen ook profielvakken zijn). Door deze opzet vervalt vooralsnog het cspe. Het experiment PIE/BWI loopt formeel tot 2028; de nieuwe experimenten Z&W/HBR en Z&W/E&O tot zomer 2030.